

HASSELT

Gemeenten brainstormen over projecten voor kerkdorpen

13 miljoen euro en studiedag om platteland leefbaar te houden

Sinds 2008 hebben de provincie, Europa en Vlaanderen elk jaar zo'n 1 miljoen euro gepompt in projecten om de Limburgse plattelandsdorpen leefbaar te houden. Tot 2020 wordt nog eens 13 miljoen geïnvesteerd. Geen overbodige inspanning, want in 27 kerkdorpen vind je geen enkele bakker, bank of kruidenier meer. Met het geld zijn onder meer dorpsrestaurants opgestart, buurthuizen weer geopend maar ook woningen gescreend op valrisico om ouderen langer thuis te laten wonen. Met een studiedag wil de provincie de gemeenten vandaag helpen nieuwe voorstellen bedenken.

Caroline VANDENREYT

Waarom dat nodig is, geld voor de kerkdorpen? "Omdat ze onlosmakelijk deel uitmaken van Limburg. Die investeringen moeten gebeuren om de plattelandsdorpen te behouden. Je hebt het fenomeen van stadsvlucht, ontsluiting via openbaar vervoer is er weinig of niet, steeds meer van die kernen worden slaapdorpen. Tegelijkertijd heb je de vergrijzing van de bevolking, waardoor een hele bevolkingsgroep steeds meer geïsoleerd raakt", klinken Inge Moors, gedeputeerde voor landbouw en platteland, en haar economie-collega Erik Gerits. "Het platteland moet een plek blijven waar jong en oud

een sociaal leven kan uitbouwen."

Broekom

Het geld is er, maar om gemeenten inspiratie te geven - en een duwtje in de rug - organiseren ze vandaag dan ook de studiedag 'leefbare dorpskernen'. "Het is de bedoeling om in te zetten op sociale leefbaarheid, maar tegelijkertijd ook economische. In heel wat deelgemeenten op het platteland kan je niet meer terecht voor dagelijkse goederen, zoals in Broekom, Reppel, Buvingen, Wintershoven, Binderfeld, Jesseren en Teuven. In totaal gaat het al om 27 plattelandsdorpen in Limburg. Daarnaast is ook

het aantal winkels voor die zogenaamde dagelijkse goederen serieus afgenomen: in Bocholt bijvoorbeeld had je er in 2008 nog 26, vandaag zijn er dat 16. In Moelingen zijn ze gegaan van 7 naar 2. Hoepertingen doet het dan weer wel goed, met 4 winkels in 2008 en intussen weer 9."

Dorpsconciërge

In totaal hebben ze al 105 projecten in de steigers gekregen, heel uiteenlopend: van gezondere, kruidige paardenweides die de paardeneconomie doen draaien, een opgekalfderde kluis van Vrijhern om toeristen op de been te krijgen, dorpsconciërgeteams die regelmatig klusjes in de omgeving opknappen tot buurthuizen die steun ontvangen om te renoveren of uit te breiden. "Grote succesnummers zijn de dorpsrestaurants, die hebben intussen in zowat alle Limburgse gemeenten ingang gevonden. Inwoners ontmoeten elkaar opnieuw, mensen worden uit de eenzaamheid gehaald, maar het gaat veel

verder dan samen eten. Je hebt tegelijkertijd computerlessen of andere cursussen, op sommige plaatsen zijn diensten of voorzieningen aanwezig...Belangrijk is dat het gedragen wordt door de buurt zelf. Zoals in Grote Heide (zie kader)."

Barmen

Maar het moet nog ruimer kunnen, vinden ze. En dus halen Moors en Gerits vandaag mensen van het Duitse dorp Barmen (1.200 inwoners) naar Limburg als voorbeeld: "Daar was ook niets meer, maar ze zijn dan gestart met een één-halte-winkel, waar je voor van alles terecht kan. Niet enkel dagelijkse basisvoorzieningen, maar bijvoorbeeld ook gratis wifi, kopies, de post,... Het is intussen al overgenomen in 50 Duitse dorpen. Maar we denken ook digitaal. Waarom zouden privé en OCMW bijvoorbeeld niet kunnen samenwerken: tijdens de maaltijdbedeling zouden ze bestellingen kunnen meenemen. Dat gaan we allemaal bekijken."

→ Dorpshuis Het Kruispunt in Grote Heide

Het dorpscafé was al tien jaar dicht, in Grote Heide startten inwoners, onder wie Rik, Wouter, Bert en Pie, dan maar zelf met een dorpshuis. FOTO DICK DEMEY

"Dit is geen café maar een dorpshuis. Iedereen is welkom, privé afhuren kan niet. Een babyborrel of KVLV-avond, prima. Maar je moet ook wel de mensen bedienen die gewoon langslopen", beschrijven 'de zeven' van ontmoetingshuis Het Kruispunt op Grote Heide (Neerpelt). Na een jaar proefdraaien in het dorp 'waar niets meer was', hebben ze met de hele gemeenschap - en Europese steun - het oude café kunnen kopen.

Zowat 10 jaar was het plaatselijke café - De Club - van Grote Heide al dicht, verenigingen konden nog wel terecht in de parochiezaal maar die was vaak te groot of te ongezellig. Tot een groepje dorpsbewoners, aangevuld met één Nederlander, op het idee kwam om zelf zoiets als een dorpshuis te openen. "Dat is het ook, een plek waar mensen kunnen samenkomen, elkaar leren kennen: verenigingen, kaartspel, de KVLV, het koor,... Maar bijvoorbeeld ook, zoals nu,

14-jarigen die een verjaardagsfeestje geven. Het is allemaal begonnen met de gemeentelijke actie 'Neerpelt bezwijkt voor...' In elk gehucht willen ze iets doen, er is dan een brainstorm geweest over wat Grote Heide graag zou en een dorpshuis was een van de dingen die uit de bus kwamen", beschrijven Rik, Wouter, Bert en Pie, die samen met Sjoerd, Steven en Tessa de zeven van Het Kruispunt uitmaken. Heel uiteenlopende mensen, van IT'ers tot een zelfstandig monteur

en een landbouwer. Maar allemaal met één doel: opnieuw leven inblazen in het gemeenschapsleven. "Het Kruispunt is voor en door de gemeenschap. Wij zorgen voor de poets en de drank, het dorp doet de uitbating. Een vereniging of groep mag het hier bijvoorbeeld - gratis - huren en zij staan dan in voor de toog. En het sluitingsuur: iedereen beslist zelf wanneer hij dichtdoet. En omdat er geen personeel is, kunnen we de prijzen van de consumpties laag houden."

MAASEIK

Geldboetes tot 336.000 euro voor mensensmokkel

Een 43-jarige bedrijfsleider van een bouwfirma uit Maaseik kreeg donderdag drie jaar cel en een geldboete van 336.000 euro voor mensensmokkel en witwaspraktijken. Hij zou via advertenties in Bosnië 28 werkkrachten naar België gelokt hebben om ze vervolgens op zelfstandige basis aan het werk te zetten. Op die manier kon hij met zeer goedkope werkkrachten aan de slag.

De bal ging aan het rollen toen een van de buitenlandse werkkrachten een arbeidsongeval kreeg op een werf in Sint-Truiden. Na enkele klachten startte de sociale inspectie een onderzoek. De man zou als schijnzelfstandige aan het werk geweest zijn en de firma zou zich bezighouden met mensensmokkel om goedkope arbeidskrachten in dienst te kunnen nemen. De beklagde stelde dat dit helemaal niet het geval was. De rechter volgt dit standpunt. Zo staat er in het vonnis te lezen dat het gaat om een bewust opgezette frauduleuze constructie waarbij de beklagde er niet voor terugschrikken Bosnische, Kroatische en Bulgaarse arbeidskrachten als schijnzelfstandigen tewerk te stellen. Verder haalt de rechter aan dat de beklagde door te zoeken naar mensen met een slechte situatie in hun thuisland, zijn pijlen bewust richtte op makkelijke slachtoffers. Enkele tolken en arbeiders die ook meehielpen, kregen celstraffen tussen een en drie jaar en geldboetes die eveneens oplopen tot 336.000 euro. (shde)

HASSELT/OOSTENDE Alleen in Limburg meer vakantiegangers

Vanochtend vanaf 6.00 uur krijgen reizigers in de grote treinstations - van Hasselt tot Oostende - de nieuwe Limburg Vakantiegids gratis overhandigd. Een lijvige 300 bladzijden met vakantie tips en trips in deze provincie. "In totaal gaan er 350.000 gidsen de deur uit. Alle Vlamingen kunnen nu zaterdag een gratis exemplaar oppikken in hun krantenwinkel", zegt gedeputeerde Igor Philtjens. Uit de jongste cijfers van de federale overheidsdienst economie is deze provincie er de eerste negen maanden van 2016 opnieuw op vooruitgegaan qua overnachtingen. "Met een stijging van 2,3 procent, nadat we in 2015 al aan een piekjaar zaten met een stijging van 10 procent. Limburg is ook de enige provincie met een toename, de andere provincies zien een daling van het aantal overnachtingen. De terreurdreiging zal daar in de grote steden niet vreemd aan zijn", aldus Philtjens. (cv)